

דף ז.

עין משפט א.

או"ח סימן שמו פעיף ג

ג. ה. מקום שמוקף במחיצות בלא קירוי ויש בו יותר מבית סאתים שהוא שיעור שבעים אמה וד' טפחים על שבעים אמה וד' טפחים ^ז והוא הנקרא קרפף ^ב אסרו חכמים לטלטל בו ^ו אלא תוך ד' אמות. אבל מותר להוציא ממנו לכרמלית ^ע כגון בקעה העוברת לפניו.

הגה: ע"כ מותר לקחת מפתח המונח בכרמלית שלפני הגינה ^ז ולפתוח ולנעול ולהחזיר המפתח לשם, ובלבד שלא יהיה בניהם איסקופא שהיא רשות היחיד כגון שהיא גבוה עשרה ורחבה ד' טפחים ^ז, או שיש לה ב' מחיצות מן הצדדים שהם רחבות ארבעה ומשקוף עליהם רחבה ארבעה שאז הוי רה"י ^ק אפי' שאינה גבוה עשרה ^ר.

מ. כמבואר בריש סי' שנ"ח.

נ. והמקום לא הוקף לדירה שהיה דעתו לנטוע או לזרוע.

ס. כיון שהוא גדול הרבה יבואו לטעות בר"ה לכן גזרו בו.

ע. הגם שמן התורה הוא רשות יחיד גמור כיון שיש לו מחיצות, והזורק מתוכו לר"ה חייב ואסרו חכמים מרה"י לכרמלית, מ"מ כאן חכמים לא גזרו שאם נאסור יסברו שהוא רשות היחיד גמור ויבואו לטלטל בכלו, ויבואו מתוך זה לטלטל גם בר"ה כיון שהוא גדול, ע"כ נתנו לו דין כרמלית לענין זה. מ"ב אות י"ז.

פ. וְאֵפֶיפּ שהגינה היא רשות היחיד מן התורה שמוקפת מחיצות היא, כיון שחכמים עשו אותה ככרמלית לענין שלא לטלטל בה כי אם ד' אמות לא אסרו לטלטל ממנה לבקעה שלפניה.

ואפי' לפתוח ולהכניס הדלת של הגינה עם המפתח בתוכה מותר.

צ. דאז הוא מטלטל מכרמלית לרה"י שהיא האיסקופא, ומרה"י לכרמלית וזה אסרו חכמים.

ואם האיסקופא עצמה אינה גבוה עשרה היא עצמה כרמלית, ואין איסור מכרמלית לכרמלית, ומכרמלית לגינה שבה לא גזרו כיש מתירין בסעיף א'. וכן אם לא היתה רחבה ד' טפחים יש לה דין מקום פטור ומותר לעמוד עליה ולפתוח ולסגור. מ"ב אות כ"א.

ק. דאמרינן פי תקרה יורד וסותם, והוי מחיצה שלישית, וכמובן ביש בה ד' טפחים דבפחות מזה אפי' בד' מחיצות גמורות לא הוי רשות היחיד, וכמו בסי' שמ"ה סעיף ט'.

ר. היינו האיסקופא. מ"ב אות כ"ד.

הגה: אסור להכניס מהאיסקופא לרה"י או להיפך **ש** שחוששין שמא לא יהיה בתקרה **ת** ארבעה טפחים, ואז אם אין האיסקופא גבוה ג' יש לה הדין כרמלית שלפניה, ואפי' אם גבוה ג' טפחים **א** מאחר שכל רשויות שלנו הם כרמלית אומרים מצא מיין את מינו ונעור והוי מכניס מכרמלית לרשות היחיד.

ה"ה אם התקרה רחבה הרבה ואין לה מחיצות מן הצדדים דינה כרשות שלפניה **ב**, וכן בגגות שלנו שבולטים לפני הבתים **ג** דינם כרשות שלפניהם ואסור להכניס משם לפנים ואין אומרים פי תקרה יורד וסותם כיון שמשופע.

או"ח סימן שנה סעיף א

א. כל היקף שאינו היקף לדירה **ד** כגון גנות ופרדסים שאינם עשויים אלא לשמור מה שבתוכן אסרו חכמים **ה** לטלטל בהם יותר מד' אמות אם הם בשטח של יותר מסאתים, שהם שבעים אמה וארבעה טפחים על שבעים אמה וארבעה טפחים **ו**.

ש. מיירי באיסקופא העומדת תחת המשקוף, ואפי' אם המשקוף שעליה רחבה ד"ט ששם רשות היחיד עליה אפי' הכי יש להחמיר דפעמים אין בו ד"ט ויבא להכניס ממנה לרה"י. מ"ב אות כ"ה. וה"ה דאסור להוציא ממנה לרה"ה מטעם הנ"ל. **ת.** של האיסקופא.

א. הגם דהוי מקום פטור דאם אין בתקרה של משקוף האיסקופא ד"ט א"כ מותר ממקום פטור להוציא, מ"מ כיון שכל רשויות שלנו הם כרמלית ואסקופא זו סמוכה לה דינה ככרמלית אסור ממנה לרשות היחיד.

ועיין במ"ב אות כ"ח איך להתנהג בפתיחת ביכנ"ס ע"י הגוי שמביא המפתח כדי לפותחו. **ב.** וע"כ אסור להכניס ממנה לפנים כיון שאין לה מחיצות אינה רשות היחיד לעצמה.

ולענין להוציא ממנה לחוץ אם בצידה כרמלית מותר, ואם ר"ה אסור, כיון שמקורה דינה ככרמלית ואסור ממנה לרה"ה, מ"ב אות ל'.

ג. אפי' יש להם מחיצות אין אומרים בהם פי תקרה יורד וסותם כיון שהם משופעים, ביאורי הגר"א. ועיין בט"ז ס"ק ז', ותיקונו בעשיית צורת הפתח.

ד. ממשנה עירובין כ"ג וכו"ע, והיינו לדירת אדם ותשמישו.

ה. אף שמן התורה כל שהוקף מחיצות גבוהות עשרה רשות היחיד היא אפי' רחבה כמה כורים מ"מ חכמים אסרו בלא הוקף לדירה במקום שהוא יותר מסאתים שדומה קצת לרה"ה ולכרמלית. מ"ב אות ה'.

ו. דבית סאה הוא חמישים על חמישים שהוא אלפים וחמש מאות מרובעות ובית סאתים הוא חמשת אלפים אמות מרובעות, והוא שבעים אמה וד' טפחים על שבעים אמה וד' טפחים, ומעט יותר כשיעור אצבע בערך, מ"ב אות ז'..

אבל אם הם סאתים או פחות מותר לטלטל בכולו, בין שהוא מרובע או צר או עגול, ובלבד שלא יהיה אורכו פי שנים מרחבו באמה אחת יותר^ז, ואם הוקף לדירה מותר לטלטל בכולו אפי' יש בו כמה מילין.

הגה: י"א דכל קרפף שהוא סמוך לביתו נקרא הוקף לדירה^ח, ויש חולקין^ט.

עין משפט ב.ג. או"ח סימן שמה סעיף יד

י. טז. כרמלית הוא מקום שאין בו הילוך לרבים, כגון ים, ובקעה^י, ואיצטבה לפני החנות בר"ה שהיא רחבה ארבעה^ב וגבוה משלשה עד עשרה^ל, וכן קרן זוית הסמוכה לר"ה, כגון מבואות שיש להם ג' מחיצות ואין להם לחי או קורה ברביעית^מ, ור"ה שהיא מקורה^נ, ותל בר"ה גבוה ג' שיש בו ד"ט על ד"ט ואינו גבוה עשרה, וחריץ שהוא ד' על ד' ואינו עמוק עשרה.

עין משפט ה.ו. או"ח סימן שמה סעיף י

י. כל דבר שהוא בר"ה אם אינו גבוה ג' טפחים^ס אפי' קוצים שאין

ובית סאתים שהתירו בו חכמים שזה שיעור חצר המשכן והיו מטלטלים בו ושיעורו היה מאה על חמישים, שהוא ג"כ חמשת אלפים אמות מרובעות.

ז. והיינו מאה ואחת אמה על חמשים אמה דביותר מאמה גזרו בו אבל בפחות מאמה לא גזרו.

ח. והיינו שפתח הבית פתוחה להם.

ט. והאחרונים הסכימו עם דעה זו, מ"ב אות י"ח.

י. ורמב"ם בפ' י"ד כתב דמדברות ויערות דינם כר"ה ותמהו עליו וצ"ל היכא דרבים מצויים שם תדיר, ועיין בכה"ח אות ע"ג.

ומן התורה מותר להכניס ולהוציא מכרמלית לרה"י או לר"ה ומהם אליו אלא שחכמים אסרו כמ"ש בריש סי' שמ"ו. ועיין בכה"ח אות ע"ו.

ובקעה היינו שדות זרועות או קצורות מהתבואה שאינם מוקפות חומה י"ט.

כ. דבלי שהיא רחבה ד' הוי מקום פטור, ואם אינה גבוה ג' טפחים ר"ה היא, ואם גבוה עשרה ויש בה ד' רה"י לעצמה, ב"י.

ל. ומיירי באין מכתפין הרבים עליו, ועיין בביאורי הגר"א.

מ. דאם יש שם לחי או קורה דינו כרה"י.

נ. לפי שאינו דומה לדגלי מדבר, מגמ' שבת צ"ח ע"א.

ס. דהוי כלבוד, וטפח כאן יש למדוד אותו תמיד לחומרא אם שוחק או עצוב, כה"ח אות נ"א.

רבים דורכין עליהם חשוכים כקרקע ר"ה, ואם הם גבוהים ג' ולמעלה עד תשעה ולא תשעה בכלל, אם הדבר רחב ד' על ד' טפחים דינו ככרמלית ואם אינו רחב ד' טפחים על ד' דינו כמקום פטור.

יא. היה גבוה ט' טפחים מצומצמים ורבים מכתפים עליו הוי ר"ה ע' אפי' אינו רחב ד' טפחים פ.

ויש אומרים דה"ה לגבוה מט' ועד עשרה ז' ולא עשרה בכלל ורבים מכתפים עליו הוי ר"ה אפי' אינו רחב ד"ט.

יב. מעשרה ולמעלה אם הוא רחב ד"ט על ד"ט הוי רשות היחיד ואם לאו הוי מקום פטור. ואפי' יש בו מקום כדי לחוקק בו ק' ולהשלימו לארבעה הוי מקום פטור.

עין משפט ז.ז. או"ח סימן שמה סעיף יח

יג. כ. דין כרמלית שלא יהיה פחות מד' על ד' טפחים ר, ואינה תופסת אלא עד עשרה באוירה ולמעלה מעשרה ממנה הוי מקום פטור.

ע. אבל פחות מט' טפחים אפי' מכתפין עליו אינו כלום כיון שאינו ראוי לכיתוף, ר"ז וכה"ח אות נ"ה.

אבל ביש בו ט' מצומצמות שראוי לכתף עליו אם אינם מכתפין עליו בפועל לא הוי ר"ה, ב"י בשם הראב"ד, מ"א ס"ק ח'. ובראוי לכתף ראוי לחוש להחמיר בו וכמו שכתב הב"י בשם הרשב"א ואין לטלטל ממנו לר"ה ואפי' לכרמלית וכ"ש לרה"י ולא מהם אל תוכו, כה"ח אות נ"ז.

פ. כיון שצורך הרבים הוא ר"ה עליו בין רחב בין קצר, רש"י שבת ח' ע"א, וכ"כ הרמב"ם בפ' י"ד הלכה ח', אבל הראב"ד מצריך רחב ד'.

צ. והלכה כדעה ראשונה וכסתמא, כה"ח אות נ"ט.

ק. דחוקקין להשלים לא אמרינן, ב"י. וכגון שזרק למעלה בכותל ונחה בחור כל שהוא לא אמרינן כיון דאיכא מקום גדול שיש בו כדי לחוקק בו ד"ט הרי הוא כאילו נח על מקום ד' על ד' קמ"ל דלא אמרינן חוקקין להשלים, ועיין בכה"ח אות ס"ב-ס"ג.

ר. שהקילו בה מקולי ר"ה ומקולי רה"י, כשם שאין רה"י בפחות מד' טפחים כך אין כרמלית פחות מד' וכן למעלה מעשרה אין ר"ה תופס גם כרמלית אינה תופסת אלא עד עשרה באוירה ומעל זה הוי מקום פטור.

מ"מ אם הכרמלית היא מכח עצמה כגון גג בסעיף ט"ז אפי' למעלה מעשרה טפחים מן הארץ דינה ככרמלית, כה"ח אות ק"ג.

הימים והנחלים מודדים העשרה טפחים מעל פני המים ^ש, וע"כ הנוטל מהם מעל פני המים עד עשרה באויר הרי זה כרמלית ולמעלה מזה באויר הוא מקום פטור ^ת.

הגה: בור העומד בכרמלית אפי' הוא עמוק מאה דינו ככרמלית ^א דאין מקום פטור בכרמלית, אלא א"כ הוא רחב ד' על ד' שאז הוא רה"י.

דף ז:

עין משפט א. ב. או"ח סימן שמה סעיף טו

זו. בית שאין בתוכו עשרה וקריו משלימו לעשרה ויש בו ד' על ד' ^ב תוכו נדון ככרמלית ועל גביו דינו כרה"י ^ג, ואם חקק בתוכו ד' על ד' המשלימו לעומק עשרה בתוכו, אפי' באמצע רחוק מן הקירות ^ד נעשה כולו רשות היחיד.

עין משפט ג. או"ח סימן שמה סעיף ד

ה. ד. החורים שבקירות רשות היחיד, שהם כלפי רשות היחיד ^ה הם כרשות היחיד.

- ש.** דכל מקום שהמים תופסים מקום הוי כקרקע עבה. מגמ'. ב"י וב"ח. ועיקר הטעם דמים לא הוי רה"י כיון דלא דמי לדגלי מדבר. בכה"ח אות ק"ח.
- ת.** וא"כ הזורק מהים שהוא כרמלית למעלה מעשרה שהוא מקום פטור מותר. ועיין בכה"ח אות ק"ט, ובסי' שמ"ו סעיף א'.
- א.** מרמב"ם פ' י"ד הלכה ו' דאין מקום פטור בכרמלית משום דמצא מין את מינו, אבל לדעת רש"י הוי מקום פטור גם בכרמלית וזהו הי"א ברמ"א.
- ב.** דאם אין בו ד' על ד' בתוכו הוי מקום פטור כמ"ש בסעיף י"ט, ואם עובי הקירות מצטרפות לרוחב ד' עיין בכה"ח אות ט' שהט"ז הסתפק בזה ובמ"ש שם.
- ג.** הגם שאין לו מחיצות אמרינן גוד אסיק מחיצותיו עד לרקיע, כה"ח אות פ"ח.
- ד.** ולא דמי לסוכה שאינה גבוה עשרה וחקק בה להשלימה לעשרה בסי' תרל"ג דשם בעינן מחיצות סמוכות לסכך תוך ג' טפחים, אבל לגבי שבת בעינן שהרשות תשתמר ע"י מחיצות. מ"א ס"ק י"ג מב"י.
- ה.** אפי' מפולשין מעבר לעבר, ואפי' למטה מעשרה טפחים דינם כרה"י, מ"א ס"ק ב', ועיין בכה"ח אות ט"ז. ואם החורין בין ב' חצירות אסור לאף אחד מהם להשתמש בהם אם לא עירבו. כה"ח אות י"ח.

הגה: ואם הם כלפי חוץ ואינם עוברים כלפי הפנים, נידונים לפי גבהן ורחבן כמבואר בסעיף י"ג.

עין משפט ד. אר"ח סימן שמחה פעיף יג.

יג. טו. החורים שבקירות בר"ה שהם כלפי ר"ה א"ם הם גבוהים למעלה מג' טפחים א"ם אינם כרשות הרבים אלא נידונים לפי מידותיהם.

עין משפט ה. אר"ח סימן שמחה פעיף י
עיין לעיל עין משפט אות ה ו

עין משפט ו. אר"ח סימן שמחה פעיף ה

ה. ה. אורר רשות היחיד דינו כרשות היחיד עד לרקיע ח.

ו. ואינם עוברים לרשות היחיד, דאם עוברים נתבאר בסעיף ד'.

ז. אבל בתוך ג' נידונים כר"ה.

ח. ואם נעץ קנה ברה"י וזרק עליו ונח על גבי אותו קנה חייב הגם שאין בו ד"ט על ד"ט דאנו רואים שכל המקום הוא רה"י כ"כ התוס' בשבת דף ח' ע"א ד"ה אמר אביי, וכ"פ ברמב"ם בפ' י"ד הלכה י"ז. כה"ח אות כ'.